

พฤติกรรมการอ่านของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
Reading Behavior of People in Moo 3 Community, Tha Pha Subdistrict,
Ban Pong District Ratchaburi

ไพโรจน์ แก้วเขียว^{1*} และชุตินา ธงเพ็ง²
Phairot Kaewkeaw^{1*} and Chutima Thongpeng²

^{1*}อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
²บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

^{1*}Instructor of library and information science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat
University

²Librarian, Ban Pong District Public Library, Ratchaburi Province

*Corresponding Author, Email: Phairot@webmail.npru.ac.th

Received: March 25, 2024
24,2024

Revised: April 26,2024

Accepted: May

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 319 คน เครื่องมือวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเป็นคำถามแบบ เลือกตอบ (check list) และเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scales) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา มีเวลาที่ใช้ในการอ่านส่วนใหญ่คือ อ่านเดือนละครั้ง สำหรับเวลาที่ใช้ในการอ่านส่วนมากใช้เวลาอ่านประมาณ 15- 30 นาที และใช้ช่วงเวลาอ่านในตอนช่วงเวลาค่ำ เป็นส่วนใหญ่ โดยใช้เวลาไม่มากนักไม่เกิน 30 นาที และมักจะอ่านที่บ้านมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมที่ทำระหว่างการอ่าน คือดูโทรทัศน์ ดู ภาพยนตร์ซีรี่ย์ สำหรับการได้รับคำแนะนำในการอ่าน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในชุมชนตำบลท่าผา ส่วนใหญ่อ่านด้วยตนเอง สำหรับวัตถุประสงค์ในการอ่านคือ พบว่า ส่วนใหญ่อ่านเพื่อรับรู้ข่าวสารหรือ ข้อมูลต่าง ๆ ส่วนสื่อที่ประชาชนส่วนใหญ่ชอบอ่านระหว่างสื่อสิ่งพิมพ์กับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ประชาชนชอบอ่านสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับความสนใจการอ่านด้านประเภทและ เนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า มีความสนใจอ่านประเภทหนังสือเรียน ส่วนด้านเนื้อหาที่อ่านมาก คือ ด้าน วัฒนธรรม สำหรับการอ่านจากประเภทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า อ่านจากเฟซบุ๊กมากที่สุด สำหรับ ปัญหาในการอ่าน พบว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการอ่าน

คำสำคัญ: การอ่าน พฤติกรรมการอ่าน ตำบลท่าผา

Abstract

Objective of this research was to study the reading behavior of people in the community, Village No. 3, Tha Pha Subdistrict, Ban Pong District. Ratchaburi Province The population used in this research is the people of Village No. 3, Tha Pha Subdistrict, Ban Pong District. Ratchaburi Province. The sample group consisted of 319 people. The research tools included: The questionnaire is a check list question and is a rating scale question. Data were analyzed using percentages and averages standard deviation. The findings revealed that residents primarily read once a month for short periods, typically 15 to 30 minutes, mainly during the evening. Reading most frequently occurred at home. While reading, a common behavior was watching television, movies, or series. The study also found that most residents read independently rather than from recommendations. The main purpose for reading was to gain news or general information. When choosing between media formats, participants showed a strong preference for print media over electronic media. Textbooks and cultural content were the most popular among print materials, while Facebook was the most frequently used electronic platform for reading. The main obstacle to reading identified by respondents was a lack of time.

Keywords: *Reading, reading behavior, Tha Pha Subdistrict*

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะการรับข้อมูลข่าวสาร ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อเก็บมาเป็นประสบการณ์ในการดำรงชีวิต เป็นการพัฒนาสมองและสติปัญญา ไม่ว่าจะจะเป็นนักเรียน นักศึกษาหรือประชาชนทั่วไป และในทุกอาชีพต่างก็รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ ความคิด แนวทางปฏิบัติที่ได้รับจากการอ่านมาประกอบการตัดสินใจ หรือนำมาวางแผนในการดำรงชีวิตและปฏิบัติงาน โดยสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้เป็นอย่างดี การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับทุกคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ เพราะจะทำให้เป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง โดยเฉพาะหากมีขั้นตอนการบ่มเพาะที่เหมาะสม น่าสนใจ ที่สามารถกระตุ้นความรู้สึกรักและการกระทำอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้บุคคลนั้นมีนิสัยรักการอ่าน นำไปสู่การพัฒนาความคิดได้อย่างกว้างไกลไม่สิ้นสุด และสร้างพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กนิษฐา มหาวงศ์ทอง, 2553: 1) การอ่านมีความจำเป็นต่อการศึกษาเล่าเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ เพราะจะให้ได้รับความรู้และความเข้าใจที่จะทำให้การเรียนประสบความสำเร็จได้ การอ่านมีคุณค่าต่อมนุษย์ทำให้มนุษย์เกิดความรู้ ยกกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น ทำให้มนุษย์เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิดให้ก้าวหน้า ส่งผลต่อการพัฒนาในอาชีพ ทำให้มนุษย์ทันต่อเหตุการณ์ ได้รับความรู้เพิ่ม

ช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ไขปัญหาคือปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน (พีบีค, 2558: ออนไลน์) การอ่านทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวของความเป็นไปในเรื่องราวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความเป็นมาและเป็นไปของมนุษย์ สัตว์ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนหรือสังคมต่าง ๆ ทั้งในด้านบวกและลบ ซึ่งทำให้คนได้เข้าใจ รับรู้ สามารถนำมาประยุกต์หรือเป็นบทเรียนในการใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้อง สมดุล และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้แล้ว ยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนการได้รับความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจจากการอ่านหนังสือ แต่เท่าที่ผ่านมาจากการสำรวจของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า คนไทยส่วนใหญ่ยังอ่านหนังสือต่อวันน้อยมาก และยังไม่มีการพัฒนาการอ่านหนังสือเหมือนประเทศอื่น ๆ ที่พัฒนาแล้ว ปัญหาดังกล่าวได้มีการหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงโดยตลอด แต่ก็ไม่สามารถทำให้คนไทยส่วนใหญ่อ่านหนังสือมากขึ้นได้ ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังมายาวนาน การไม่ชอบอ่านหนังสือทำให้ไม่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านสิ่งใหม่ ๆ หรือไม่รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทำให้กลายเป็นอุปสรรคสำหรับการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้เนื่องจากทรัพยากรบุคคลของประเทศไม่มีความรู้เพียงพอต่อการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิต การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองนั้นจะต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ ความรู้ที่เกิดขึ้นในตัวของผู้คนส่วนใหญ่ได้มาจากการอ่าน (พรพรรณ จันทร์แดง, 2556: 3) สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีข่าวสารมากมาย ประกอบกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การแพร่กระจายของข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการต่าง ๆ มีมากขึ้น คนในสังคมปัจจุบันจึงต้องปรับตัวให้มีวิถีชีวิตแห่งการเรียนรู้และมีพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อจะได้ติดตามความเคลื่อนไหวให้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การอ่านจึงมีความสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้และเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยชรา ทำให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั่วโลก และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน นอกจากนี้ การอ่านยังเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการในการใช้ภาษาของเด็กที่เชื่อมโยงกับการใช้ภาษาด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟัง หรือการเขียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

จากการสำรวจการอ่านหนังสือของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2561 พบว่า ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านประมาณ 49.7 ล้านคน คิดเป็นอัตราการอ่านร้อยละ 78.8 ผู้ชายมีอัตราการอ่านสูงกว่าผู้หญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 79.7 และ 77.9 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจที่ผ่านมา พบว่า อัตราการอ่านเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2558 การอ่านของประชากรมีความแตกต่างกันตามวัย โดยวัยเยาวชนมีอัตราการอ่านสูงสุด (ร้อยละ 92.9) รองลงมาคือวัยเด็ก (ร้อยละ 89.7) วัยทำงาน (ร้อยละ 81.8) และต่ำสุดคือ วัยสูงอายุ (ร้อยละ 52.2) เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจที่ผ่านมา พบว่า ปี 2561 วัยเด็กและวัยสูงอายุมีอัตราการอ่านลดลงเล็กน้อย ในขณะที่วัยเยาวชนและวัยทำงานมีอัตราการอ่านเพิ่มขึ้นจาก

ปี 2558 ผู้อ่านอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปอ่านทุกวันมากที่สุด (ร้อยละ 54.0) สำหรับผู้อ่านสัปดาห์ละ 4 – 6 วัน อ่านสัปดาห์ละ 2 - 3 วัน และอ่านนาน ๆ ครั้ง มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 12.2 – 15.6 เมื่อพิจารณาตามกลุ่มวัย พบว่า วัยเด็ก วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ มีสัดส่วนผู้อ่านทุกวันมากที่สุด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กองสถิติสังคม, 2563: ออนไลน์)

นอกจากนี้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้สำรวจผลการอ่านของประชากร ประจำปี พ.ศ. 2561 พบว่าคนไทยใช้เวลาอ่านเพิ่มมากขึ้นเป็น 80 นาทีต่อวัน โดยอ่านหนังสือเล่มร้อยละ 88 และอ่านบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากถึงร้อยละ 75.4 ซึ่งอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมากขึ้น สะท้อนว่าหนังสือเล่มยังคงอยู่เคียงคู่กับสื่อใหม่ ในภาพรวมมีคนไทยอ่านร้อยละ 78.8 ซึ่งหมายถึงยังมีคนไทยที่ไม่อ่านถึงร้อยละ 21.2 ในปี พ.ศ. 2561 พบว่าคนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไป อ่านร้อยละ 78.8 หรือคิดเป็นจำนวนประชากร 49.7 ล้านคน โดยในกรุงเทพฯ มีคนอ่านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.9 ภาคกลางร้อยละ 80.4 ภาคเหนือและภาคอีสานร้อยละ 75 และ ภาคใต้ร้อยละ 74.3 ขณะที่เวลาในการอ่านสูงขึ้น พบว่าคนไทยอ่านหนังสือนานสุด 80 นาที/วัน เปรียบเทียบกับปี 2558 อ่าน 66 นาที และ 2556 อ่าน 37 นาที (วอยซ์ ออนไลน์, 2562: ออนไลน์) อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะคนไทยจะอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่การอ่านก็ยังคงมีความจำเป็นสำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย เพราะจะช่วยให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของเด็ก เยาวชนหรือนักศึกษา รวมทั้งเป็นข้อมูลในการทำงาน การประกอบอาชีพ ด้านต่าง ๆ ของบุคคลในวัยทำงานหรือบุคคลทั่วไป ตลอดจนเป็นการสร้างความซาบซึ้ง จรรโลงใจ ความบันเทิงให้แก่ผู้อ่านที่ได้อ่านเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่ตนชอบหรือสนใจ สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ดียิ่งขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า “การอ่านทำให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ นอกจากนี้ รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการอ่าน มาหลายยุคหลายสมัย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา มีนโยบายสร้างห้องสมุดประชาชนสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โครงการห้องสมุดมีชีวิต หรือการสร้างอุทยานการเรียนรู้สำหรับชุมชนเพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนมีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างกว้างขวาง และรัฐบาลยังได้ประกาศให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ ในปี 2552 กำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่านเพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนได้อ่าน เพราะนอกจากจะช่วยให้ได้รับข้อมูลข่าวสารแล้ว ยังช่วยป้องกันการลืมนหนังสือหรือทักษะการอ่านของคนได้ โดยเฉพาะคนในวัยทำงาน หรือผู้สูงวัยในชุมชนที่ยังไม่มีแหล่งสารสนเทศที่จะช่วยให้เข้าถึงการอ่านได้อย่างเพียงพอ ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันจะเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เช่น จากโทรทัศน์ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แต่การอ่านก็ยังคงมีความสำคัญและเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพราะสามารถรับหรือเข้าถึงเนื้อหาสาระได้ชัดเจน ละเอียดลึกซึ้ง และตัดสินใจที่เลือกรับหรือไม่รับ ตลอดจนสามารถแสวงหาความรู้โดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขเรื่องเวลา สถานที่ หรือความเสถียรของการส่งสัญญาณของอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงเห็นได้ว่า การอ่านจึงมีความสำคัญต่อกิจกรรมในชีวิตประจำวันของมนุษย์ หากรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนเองและสังคม

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านของบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป มีการศึกษาและวิจัยกันอย่างกว้างขวาง แต่จะเน้นที่นักเรียน นักศึกษามากกว่าประชาชนทั่วไป เช่น งานวิจัยของโชติมา วัฒนะ เรื่อง พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สนใจศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของนิสิตระดับปริญญาตรี งานวิจัยของรัชฎาพร อธิวารรณ ศึกษาพฤติกรรมการอ่าน วิธีการอ่านและปัญหาการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หรืองานวิจัยของเพลินพิศ เนติธรรมกุล ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาศาสนา ราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อสำรวจพฤติกรรมการอ่าน ความสนใจในการอ่านของนักศึกษา และศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการอ่านของนักศึกษา รวมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา หรืองานวิจัยของสุชาติ ชุมดวง ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 และหาแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุด ซึ่งได้ขอเสนอแนะจากผลการศึกษาว่าผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อหนังสือให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน ให้ความสำคัญกับงานห้องสมุด ส่งเสริมให้ครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพิ่มมากขึ้น แต่การศึกษาพฤติกรรมของประชาชนเกี่ยวกับการอ่านที่ผ่านมายังน้อยหากเทียบกับการศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ทั้งที่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่สามารถพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ มีข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศที่รอบด้านทั้ง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจและการเมือง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานหรือการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งมีส่วนช่วยให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองได้ เพราะประชาชนมีความรู้ และความรู้ที่ได้ในส่วนใหญ่นั้นได้มาจากการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ (สมฤดี แยมขจร, 2553: 1)

จากที่มาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะบรรณารักษ์จึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการอ่านของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เพื่อทราบถึงพฤติกรรมและปัญหาในการอ่าน ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จัดอาคารสถานที่ จัดหา สื่อสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการของผู้อ่าน ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและจังหวัด ห้องสมุดชุมชน หรือห้องสมุดประชาชน เพื่อให้บริการและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี อันจะช่วยสร้างและส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนแห่งนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีนิสัยรักการอ่านทั่วทุกคนเพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัญหาในการอ่านของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น		ตัวแปรตาม
เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ		พฤติกรรมการอ่านของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหมู่ที่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 1,560 คน (เทศบาลเมืองท่าผา, 2562: ออนไลน์) และอยู่ในวัยเด็กจนถึงวัยทำงานรวมถึงผู้สูงอายุที่สามารถอ่านออกและเขียนได้

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ประชาชนที่อยู่ในวัยเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงวัยทำงาน รวมถึงผู้สูงอายุที่สามารถอ่านออกและเขียนได้ ที่อาศัยอยู่ในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 319 คน กำหนดโดยใช้สูตรของ Yamane (1973, pp. 727-728) มีความคลาดเคลื่อนในระดับ $\pm 5\%$ ภายใต้ความเชื่อมั่น 95%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่าน ได้แก่ ความถี่ที่ใช้ในการอ่าน ระยะเวลาเฉลี่ยในการอ่าน ช่วงเวลาที่ใช้ในการอ่าน สถานที่อ่านหนังสือ พฤติกรรมที่ทำระหว่างการอ่าน การได้รับคำแนะนำในการอ่าน วัตถุประสงค์ที่อ่านหนังสือ ประเภทสื่อที่ชอบอ่าน เนื้อหาสาระและปัญหาในการอ่าน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปในการอ่าน

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ศึกษาความรู้พื้นฐานทั่วไป หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือ นำมาสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมอีก แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นโดยทดลองเก็บข้อมูลกับชุมชนหมู่อื่น จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ทำให้พบข้อบกพร่องของแบบสอบถามและได้นำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 319 ฉบับ ไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม วิธีการเก็บข้อมูล และรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 319 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจดูความสมบูรณ์ในแต่ละข้อ และนับจำนวนแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ แล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลในแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่าน ได้แก่ ความถี่ที่ใช้ในการอ่าน ระยะเวลาเฉลี่ยในการอ่าน ช่วงเวลาที่ใช้ในการอ่าน สถานที่อ่านหนังสือ พฤติกรรมที่ทำระหว่างการอ่าน การได้รับคำแนะนำในการอ่าน วัตถุประสงค์ที่อ่านหนังสือ ประเภทสื่อที่ชอบอ่าน เนื้อหาสาระและปัญหาในการอ่าน วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 218 คน (ร้อยละ 68.34) เพศชาย 101 คน (ร้อยละ 31.66) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 60 ปี จำนวน 174 คน (ร้อยละ 54.55) รองลงมาคืออายุ 13-19 ปี จำนวน 96 คน (ร้อยละ 30.41) วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น /ปวช. หรือเทียบเท่า จำนวน 88 คน (ร้อยละ 27.59) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 84 คน (ร้อยละ 26.33) สำหรับอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในอาชีพรับจ้าง จำนวน 90 คน (ร้อยละ 28.21) รองลงมาคือ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 86 คน (ร้อยละ 26.96)
2. พฤติกรรมการอ่านของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

2.1 จำแนกตามความถี่ที่ใช้ในการอ่านส่วนใหญ่คือ อ่านเดือนละครึ่ง จำนวน 91 คน (ร้อยละ 28.53) รองลงมาอ่านสัปดาห์ละ 1 – 2 วัน จำนวน 89 คน (ร้อยละ 27.90) และอ่านสัปดาห์ละ 3 – 4 วัน จำนวน 71 คน (ร้อยละ 22.26) ตามลำดับ

2.2 ระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการอ่านส่วนใหญ่คือ 15 -30 นาที จำนวน 159 คน (ร้อยละ 49.84) รองลงมาคือ ต่ำกว่า 15 นาที จำนวน 120 คน (ร้อยละ 37.53) และ 31-45 นาที จำนวน 32 คน (ร้อยละ 10.03) ตามลำดับ

2.3 ช่วงเวลาในการอ่านส่วนใหญ่คือ อ่านในช่วงค่ำ จำนวน 85 คน (ร้อยละ 26.55) รองลงมาคือ ช่วงเช้า จำนวน 69 คน (ร้อยละ 21.63) และอ่านช่วงระหว่างเรียนหรือทำงาน จำนวน 56 คน (ร้อยละ 17.55) ตามลำดับ

2.4 สถานที่ที่ชอบนั่งอ่านส่วนใหญ่คือ อ่านที่บ้าน จำนวน 179 คน (ร้อยละ 55.59) รองลงมาคือ อ่านที่ร้านกาแฟหรือที่ร้านอาหาร จำนวน 55 คน (ร้อยละ 17.08) และอ่านที่ร้านหนังสือ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 13.04) ส่วนการอ่านที่ห้องสมุด จำนวน 27 คน (ร้อยละ 8.39) และอ่านที่สวนสาธารณะน้อยที่สุด 19 คน (ร้อยละ 8.39) ตามลำดับ

2.5 พฤติกรรมที่ทำระหว่างการอ่านส่วนใหญ่คือ ดูโทรทัศน์ จำนวน 94 คน (ร้อยละ 29.4) รองลงมาคือ ใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 91 คน (ร้อยละ 28.47) และฟังเพลง จำนวน 64 คน (ร้อยละ 20.06) ตามลำดับ

2.6 การได้รับคำแนะนำในการอ่านส่วนใหญ่คือ อ่านด้วยตนเอง จำนวน 283 คน (ร้อยละ 86.28) รองลงมาคือ อ่านตามคำแนะนำของครู อาจารย์ จำนวน 25 คน (ร้อยละ 7.26) และอ่านตามบทวิจารณ์หนังสือตามวารสาร/หนังสือพิมพ์ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 5.49) ตามลำดับ

2.7 วัตถุประสงค์ของการอ่านส่วนใหญ่คือ อ่านเพื่อรับรู้ข่าวสารหรือข้อมูลต่าง ๆ จำนวน 140 คน (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ อ่านเพื่อความรู้และเพื่อการศึกษา จำนวน 84 คน (ร้อยละ 20.00) และอ่านเพื่อความบันเทิง ความเพลิดเพลิน จำนวน 80 คน (ร้อยละ 19.05)

2.8 สื่อที่ชอบอ่านส่วนใหญ่คือ สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 215 คน (ร้อยละ 67.40) รองลงมาคือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 104 คน (ร้อยละ 32.60)

2.9 ความสนใจในการอ่านด้านสื่อสิ่งพิมพ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกตามประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีความสนใจอ่านสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ หนังสือเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.14) รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.12) และสนใจอ่านนิยาย เรื่องสั้น อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.09) และสนใจอ่านน้อยที่สุด อยู่ในระดับน้อย คือ วารสารและนิตยสาร (ค่าเฉลี่ย 2.14)

2.10 ความสนใจอ่านด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.99) เมื่อแยกตามประเภทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสนใจอ่านสูงสุด อยู่ในระดับ

มาก คือ เฟซบุ๊ก (ค่าเฉลี่ย 4.47) รองลงมาคือ ไลน์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.77) และอินสตาแกรม มีความสนใจอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.93)

2.11 ความสนใจอ่านด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกตามประเภทเนื้อหาแล้วพบว่า เนื้อหาที่สนใจอ่านสูงสุด มีความสนใจอยู่ในระดับมาก คือ ด้านวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.45) รองลงมาคือ เนื้อหาด้านคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.43) และมีความสนใจอ่านในระดับปานกลาง คือ เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวและแผนที่ (ค่าเฉลี่ย 3.15)

2.12 ปัญหาของการอ่านส่วนใหญ่คือ อ่านช้า จำนวน 84 คน (ร้อยละ 26.33) รองลงมาคือ ไม่มีเวลาอ่าน จำนวน 57 คน (ร้อยละ 17.87) และอ่านแล้วไม่เข้าใจ จำนวน 55 คน (ร้อยละ 17.24)

อภิปรายผล

การศึกษาพฤติกรรมการอ่านของประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนประชาชนในชุมชนหมู่ 3 ตำบลท่าผา มีเวลาที่ใช้ในการอ่านส่วนใหญ่คือ อ่านเดือนละครั้ง ซึ่งนับว่าน้อยมาก อาจเป็นเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้เวลากับการทำงาน และสนใจรับรู้สื่อที่ใช้ทักษะการรับรู้ทางอื่นเช่น การดูทีวี การดูคลิปจากโทรศัพท์ การฟังรายการวิทยุ การพูดคุยแลกเปลี่ยน มากกว่าการอ่านจากหนังสือที่เป็นกิจจะลักษณะ หรืออาจไม่มีหนังสือให้อ่าน ประกอบกับสภาพสังคม และเศรษฐกิจที่ต้องทำงานเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว และนิสัยของคนไทยยังไม่มีนิสัยรักการอ่าน หากมีเวลาว่างมักจะพักผ่อนด้วยการจับกลุ่มสนทนาเรื่องทั่วไปสัพเพเหระหรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพมากกว่าอ่านหนังสือสำหรับเวลาที่ใช้ในการอ่านส่วนมากใช้เวลาอ่านประมาณ 15- 30 นาที และใช้ช่วงเวลาอ่านในตอนช่วงเวลาค่ำ เป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่า การอ่านของประชาชนในชุมชนนี้ ยังถือว่าไม่จริงจัง อ่านเป็นงานอดิเรกมากกว่าจะอ่านเอาความเป็นเรื่องราว เพราะนอกจากจะอ่านโดยใช้เวลาไม่มากนัก ไม่เกิน 30 นาที และเป็นการอ่านในช่วงเวลาก่อนนอนตอนหัวค่ำ และมักจะอ่านที่บ้านมากที่สุด ถึงร้อยละ 55.59 ส่วนพฤติกรรมที่ทำระหว่างการอ่าน คือดูโทรทัศน์ที่เป็นเช่นนี้ เพราะปัจจุบันแทบทุกบ้านต้องมีโทรทัศน์ประจำทุกบ้าน โทรทัศน์เป็นสื่อที่อยู่ใกล้ตัว สามารถให้ข่าวสาร สารระความรู้ ความบันเทิงได้ดีและสมบูรณ์มากกว่าสื่ออื่น ๆ ผู้ชมโทรทัศน์สามารถได้ยินเสียงเห็นภาพเคลื่อนไหว และอ่านตัวหนังสือได้เช่นเดียวกับการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ การอ่านไปพร้อมกับดูโทรทัศน์ไปด้วยนั้น เพราะผู้อ่านอาจไม่เน้นเนื้อหาสาระ เป็นการอ่านเพื่อคั่นเวลาระหว่างโฆษณามากกว่า แต่การอ่านในลักษณะนี้ มิใช่ว่าจะไม่เกิดประโยชน์ อย่างน้อยสามารถสร้างความเพลิดเพลิน สร้างจรรโลงใจ หรือได้รับความรู้เกร็ดเล็กเกร็ดน้อย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือระดับความรู้ได้เช่นเดียวกัน หากเป็นวัยเรียนหรือวัยทำงาน อาจใช้ความรู้จากการอ่านในช่วงนี้ไปใช้ได้ในการเรียนได้ หรือการทำงานได้ หากเป็นวัยผู้สูงอายุ นอกจากได้รับความเพลิดเพลิน ยังช่วยในการป้องกันการลืมหนังสือ หรือพัฒนาสมองป้องกัน

การเป็นโรคหลงลืมหรือสมองเสื่อมในผู้สูงอายุได้ ทั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะเศรษฐศาสตร์ และศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (2558, น. 8) ที่สำรวจพบว่า การอ่านหนังสือของคนไทยมีลักษณะเป็นงานอดิเรกประเภทหนึ่งเพื่อฆ่าเวลา เนื่องจากส่วนใหญ่จะใช้เวลาอ่านไม่ยาวนานนัก คือไม่เกิน 30 นาที ซึ่งไม่ใช่การอ่านแบบเอาจริงเอาจัง อีกทั้งเป็นการอ่านระหว่างวันหรือก่อนนอน และสถานที่อ่านหลัก คือที่บ้าน ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อใช้เวลาว่างในช่วงสั้น ๆ เป็นหลัก เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของโชติมา วัฒนะ (2561, น. 67) ที่พบว่า นิสิตส่วนใหญ่อ่านหนังสือในช่วงก่อนนอน และชอบอ่านหนังสือที่บ้านมากที่สุด เพราะเป็นช่วงเวลา ที่นิสิตส่วนใหญ่อยู่บ้าน ทำการบ้าน จึงเป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการอ่านหนังสือ เช่นเดียวกับงานวิจัย ของชโรชนีชัย มินทร์ และคณะ (2564: 59) ที่พบว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอ่านต่อครั้ง คือ 15-30 นาที และอ่านเพื่อรับรู้ข่าวสารหรือข้อมูลต่าง ๆ และสนุกเพลิดเพลินในช่วงเวลาช่วงค่ำ

สำหรับการได้รับคำแนะนำในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในชุมชนตำบลท่าผา ส่วนใหญ่อ่านด้วยตนเอง รองลงมาคือการอ่านจากคำแนะนำของครู อาจารย์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยส่วนใหญ่ที่มักได้รับคำแนะนำในการอ่านจากครอบครัว เช่น งานวิจัยของอภิชาติ สุขประเสริฐ (2555: 98) เรื่อง พฤติกรรมการอ่านของเยาวชนในชุมชนแออัดแขวงเมืองราย ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการส่งเสริมการอ่านของเด็ก คือครอบครัว เพราะครอบครัวหรือผู้ปกครองมักจะชื่นชมเมื่อลูกหลานในวัยเรียนอ่านหนังสือและผู้ปกครองส่วนมากมักแนะนำถึงประโยชน์ของการอ่านหนังสือ นั่นคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนไทยชอบการอ่านหนังสือคือ การเริ่มต้นจากสังคมครอบครัว ได้แก่ การที่พ่อแม่อ่านหนังสือ หรือเล่านิทานให้ฟังตอนเด็ก ๆ พ่อแม่ร่วมทำกิจกรรมการอ่านหนังสือกับลูกตอนเด็ก ๆ และซื้อหนังสือที่มีรูปเล่ม และมีสีสันสวยงาม ให้นิยายเด็กจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งต่างจากผลการวิจัยในครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีอายุระหว่าง 20 – 60 ปี จึงตัดสินใจเลือกอ่านเองจากความชอบเป็นการส่วนตัว หรือจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของตนเอง สามารถเลือกอ่านในเรื่องที่ตนเองถนัด หรือเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของตนเอง สำหรับวัตถุประสงค์ในการอ่านคือ พบว่า ส่วนใหญ่อ่านเพื่อรับรู้ข่าวสารหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การอ่านมีความสำคัญ ต่อชีวิตมนุษย์ทุกช่วงวัย เพราะทำให้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสามารถติดตามคามก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีของคนในยุคดิจิทัล การอ่านเป็นวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ของประชาชนทุกคน ช่วยให้ได้รับความรู้ และแนวคิดใหม่ ๆ อันจะเป็นการพัฒนาตนเองและรู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ส่วนสื่อที่ประชาชนส่วนใหญ่ชอบอ่านระหว่างสื่อบริษัทกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ประชาชนชอบอ่านสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะเศรษฐศาสตร์ และศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคม

และธุรกิจ (2558, p, iv) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย พบว่า คนไทยอ่านหนังสือที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์หรือกระดาษร้อยละ 99.8 และอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรืออีบุ๊ก ร้อยละ 24 แสดงว่าสื่อสิ่งพิมพ์หรือหนังสือที่เป็นกระดาษยังมีความสำคัญต่อการอ่านของคนไทย สามารถอ่านได้ง่าย สะดวก ไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์เสริมเหมือนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ยุ่งยากในการอ่านและจดบันทึก เช่น การเปิดอ่านที่มีมุมมองกว้างกว่า การย้อนกลับไปอ่านบททวน หรือการจดบันทึกข้อความที่สำคัญ ซึ่งมีผลต่อความเข้าใจในเนื้อหาได้มากกว่า จากการศึกษาและวิจัยของ Mangen, Walgermo, & Brønning (2013, p, 56-58) เรื่อง การอ่านข้อความบนหนังสือกับหน้าจอคอมพิวเตอร์: ผลต่อความเข้าใจในการอ่าน เพื่อสำรวจผลกระทบของการอ่านผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ต่อความเข้าใจในการอ่านเนื้อหา ของโรงเรียนในประเทศนอร์เวย์ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม โดยกลุ่มแรกอ่านข้อความสองฉบับ คำศัพท์ ประมาณ 1,400-2,000 คำ ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และอีกกลุ่มอ่านข้อความเดียวกันในรูปแบบพีดีเอฟไฟล์ บนหน้าจอคอมพิวเตอร์ แล้วทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่อ่านข้อความในรูปแบบสิ่งพิมพ์มีคะแนนในการทดสอบความเข้าใจในการอ่านได้ดีกว่านักเรียนที่อ่านข้อความในรูปแบบดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าการอ่านหนังสือจากเล่มที่เป็นกระดาษ ทำให้สามารถจดจำและ ร้อยเรียงเรื่องราวที่อ่านได้ดีกว่าการอ่านจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับความสนใจการอ่านด้านประเภท และเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า มีความสนใจอ่านหนังสือเรียน ส่วนด้านเนื้อหาที่อ่านมาก คือ ด้านวัฒนธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นกลุ่มผู้ตอบที่ยังเป็นนักเรียน นักศึกษา เพราะต้องใช้หนังสือเรียนในการทำ การบ้านหรือทบทวนบทเรียนของตนเองเป็นหลัก และยังไม่ได้อ่านหรือได้รับการปลูกฝังให้อ่านหนังสือ ประเภทอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือนิตยสารทั่วไป ส่วนการอ่านเนื้อหาด้านวัฒนธรรม อาจเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันของประชาชนใน ชุมชนได้ ทำให้สนใจอ่านเนื้อหาด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ สำหรับการอ่านจากประเภทของสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า อ่านจากเฟซบุ๊กมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวี จันท์แก้ว (2559: 145) ที่พบว่า ผู้อ่านมีพฤติกรรมสนใจอ่านจากเฟซบุ๊ก เหตุผลที่ประชาชนส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊ก เป็นเพราะว่า เฟซบุ๊กสามารถใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อนได้ตลอดเวลา เพื่อนส่วนใหญ่ใช้ ใช้เพื่ออัปเดตข่าวสารและ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แชร์ภาพหรือความคิดเห็นของตัวเอง ดูคลิปวิดีโอ ทำความรู้จักกับคนที่ไม่ เคยรู้จักกันมาก่อน ตลอดจนค้นหาข้อมูลสินค้าที่ต้องการซื้อ นอกจากนี้เฟซบุ๊ก ยังได้รับการจัดอันดับของ โซเชียลมีเดียที่คนไทยนิยมใช้มากที่สุดเป็นอันดับ 1 ในทุก ๆ ปีที่ผ่านมา โดยมีการใช้เฟซบุ๊กถึงร้อยละ 91.5% ของประชากรกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 16 – 64 ปี รองลงมาคือ ไลน์ และต็อกตามลำดับ (เดอะดิจิทัลทีป, 2567)

สำหรับปัญหาในการอ่าน พบว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการอ่าน คล้องคล้องกับงานวิจัยของธีร ยุทธ รอดสูงเนิน, สุทธิเทพ ศิริพิพัฒน์กุล และจินตนา กาญจนวิสุทธิ์ (2559: 180) ที่พบว่า ปัญหาที่พบบาก ที่สุดในการอ่านคือ ขี้เกียจอ่านและไม่มีเวลาในการอ่าน อันเนื่องมาจากมีสิ่งเร้าอื่น ๆ เข้ามาทำให้ไม่มีเวลา

ในการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของกลุ่มเด็ก วัยรุ่นจนถึงวัยทำงาน หรือการดูสื่อโซเชียล ในโทรศัพท์ การดูหนังแบบออนไลน์ที่มีแพลตฟอร์มหลายแพลตฟอร์ม จนทำให้ไม่อยากอ่านและมักอ้างว่า ไม่มีเวลาอ่าน จนกลายเป็นขี้เกียจอ่าน เพราะว่าทำกิจกรรมอื่นสนุก เพลิดเพลิน บันเทิงและผ่อนคลาย มากกว่า หรือไม่มีต้นแบบให้มินิสัยรักการอ่าน โดยเฉพาะคนในครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครอง สำหรับวัย ผู้ใหญ่ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ต้องทำมาหากิน และภาระหนี้สินต่าง ๆ ทั้งของตนเองและคนใน ครอบครัวอาจเป็นอุปสรรคที่ทำให้ไม่มีเวลาว่างมากพอมารอ่านหนังสือ จนกลายเป็นมองไม่เห็นความสำคัญ ไม่เห็นประโยชน์ของการอ่าน ประกอบกับการเข้าถึงแหล่งที่อ่าน ไม่ว่าจะป็นร้านค้าที่เคยมีหนังสือพิมพ์ ให้ลูกค้าอ่าน ปัจจุบันแทบจะไม่มีร้านค้าใดซื้อมาให้บริการลูกค้าได้อ่านที่ร้านอีกแล้ว เพราะลูกค้าไม่อ่าน และสำนักพิมพ์ปิดกิจการไปหลายราย อาจจะมีร้านกาแฟบางร้านที่ยังพอมีหนังสือให้บริการบ้าง แต่น้อย มากและประชาชนทั่วไปก็ไม่สะดวกไปใช้บริการ ส่วนห้องสมุดประชาชนต่างก็เปิดและปิดตรงกันกับเวลา ทำงานของประชาชน ทำให้ไม่สามารถเข้าใช้บริการได้อย่างสะดวก หากจะซื้ออ่านเองก็มีราคาแพง ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัญหาของการไม่มีเวลาอ่านของประชาชน จนกลายมาเป็นขี้เกียจอ่านไปในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ประชาชนในชุมชนสร้างแกนนำหรือจัดตั้งสมาคม ชมรม คนสูงอายุเพื่อให้มาพบปรึกษา แลกเปลี่ยนข่าวสาร เช่น ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมนักอ่าน
- 1.2 ควรจัดทำที่อ่านหนังสือภายในชุมชนหรือมุมหนังสือให้เยาวชน และประชาชนในชุมชนได้อ่าน
- 1.3 บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนตำบลและอำเภอ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้แก่คนในชุมชนแบบเชิงรับและเชิงรุก เช่น จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ หมุนเวียนหนังสือให้บริการในชุมชน
- 1.4 ห้องสมุดประชาชนต้องปรับเปลี่ยนเวลาเปิด ปิด ให้เหมาะสมและสะดวกต่อการเข้าใช้บริการของประชาชนในชุมชน
- 1.5 หน่วยงานของรัฐในท้องถิ่นที่กำกับดูแลรับผิดชอบ ต้องให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการอ่าน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาพฤติกรรมการอ่านของชุมชนในหมู่อื่น ๆ เขตพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อนำมาเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่านของประชาชนในชุมชนต่อไป
- 2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงลึก เช่น มีการสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา มหาวงค์ทอง. (2553). *พฤติกรรมการอ่านและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน* [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะเศรษฐศาสตร์ และศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB). (2558). *รายงานผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย*. สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย (PUBAT).
- ชโรชนีชัย ชัยมินทร์, สุรชาติ พุทธิมา, ฐิตารีย์ ตาแก้ว และเสาวลักษณ์ สุรินทร์ตะ (2564). พฤติกรรมการอ่านและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 3(2), 59-77.
- โชติมา วัฒนะ. (2561). พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสาร บรรณศาสตร์ มศว.*, 11(2), 185-195.
- เดอะดิจิทัลทิป. (2567). *10 สถิติ Facebook ในไทยที่นักการตลาดต้องรู้ ปี 2024*. The Digital Tips. <https://thedigitaltips.com/blog/facebook/facebook-statistics-in-thailand-update-2024/>
- เทศบาลเมืองท่าผา. (2562). *ข้อมูลประชากร*. <https://thapa.go.th/public/communityinfo/data/index/menu/177>
- ธีรยุทธ รอดสูงเนิน, สุตีเทพ ศิริพิพัฒนกุล, และจินนา กาญจนวิสุทธิ. (2557). พฤติกรรมการอ่านหนังสือและแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับ อาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 13(2), 176-182.
- พรพรรณ จันทร์แดง. (2556). พฤติกรรมการอ่านของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 1(3), 1-11.
- พีบีค. (2558). *คุณค่าของการอ่าน รู้แบบนี้แล้วมาอ่านหนังสือกันเถอะ*. <https://www.wegointer.com/2015/06/the-importance-of-reading/>
- วอยซ์ ออนไลน์. (2562). *เผยผลสำรวจคนไทยอ่านหนังสือมากขึ้น นานสุด 80 นาทีต่อวัน*. Voice online. <https://voicetv.co.th/read/4acGsARLQ>
- วิภาวี จันทร์แก้ว. (2559). พฤติกรรมเปิดรับสื่อ ทักษะคิด และการใช้ประโยชน์กรณีศึกษาเฟซบุ๊กแฟนเพจดังตฤณคลับ. *วารสารสื่อสารและการจัดการ นิด้า*, 2(1), 134-152.
- วิไลพร อินทร์นอก. (2560). *การอ่านกับวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน*. ACN. <http://www.acn.ac.th/articles/mod/forum/discuss.php?d=297>

- สมฤดี แยมขจร. (2553). *การเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3 รูปแบบ* [ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กองสถิติสังคม. (2563). *การสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. 2561*.
http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/दानสังคม/สาขาหญิงและชาย/การอ่านหนังสือของประชากร/2561/full_report_61.pdf
- อภิชาติ สุขประเสริฐ. (2555). *พฤติกรรมการอ่านของเยาวชนในชุมชนแออัดแขวงเมืองราย จังหวัดเชียงใหม่* [การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). Harper and Row.
- Mangen, A., Walgermo, B. R., & Brønnevik, K. (2013). Reading linear texts on paper versus computer screen: Effects on reading comprehension. *International Journal of Educational Research*, 58, 61-68. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0883035512001127>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper and Row.